

NATIONELL SAMORDNING
– NÄSTA STEG

Hållbar
UPPHANDLING

Ett samarbete mellan Sveriges regioner

Offentlig upphandling som strategiskt styrmedel

800 miljarder kronor – **18 % av BNP**

HANDLING
mellan Sveriges regioner

Varför?

LOU 4 kap 3 § och 19 kap 3

Från **bör** – till **ska**

- **ska** beakta klimatet
- UM **ska** även beakta **miljön, människors hälsa, djuromsorg, samt sociala och arbetsrättsliga aspekter** när det är **relevant** med hänsyn till upphandlingens syfte.
- UM ska besluta om **riktlinjer** för hur dessa intressen ska beaktas.

Nytt lagförslag föreslås träda i kraft
1 juli 2022

NYHET:

REVIDERING AV KRAV TILLSAMMANS MED UPPHANDLINGSMYNDIGHETEN OCH ADDA

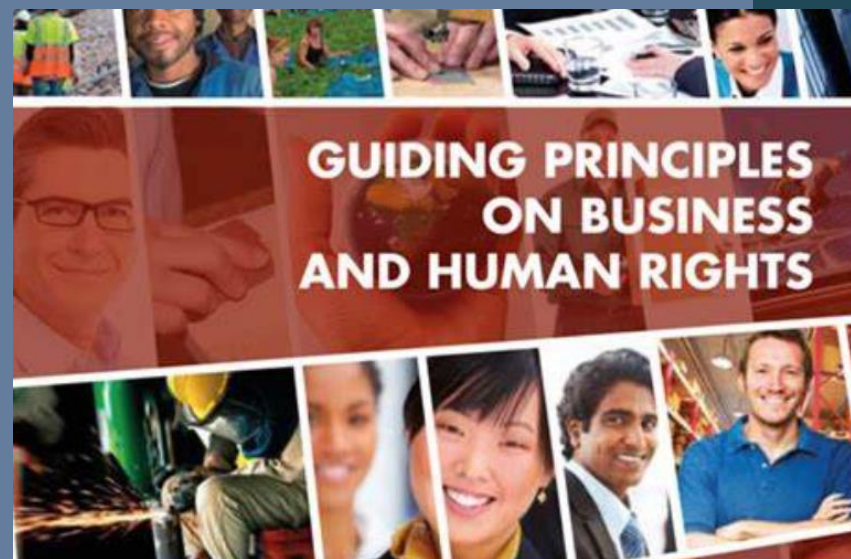
**Linjera med EU direktiv om
hållbar bolagsstyrning**
Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)

När? Sommaren 2022

Seminarier

Vägledning

SAQ och bedömningsmallar

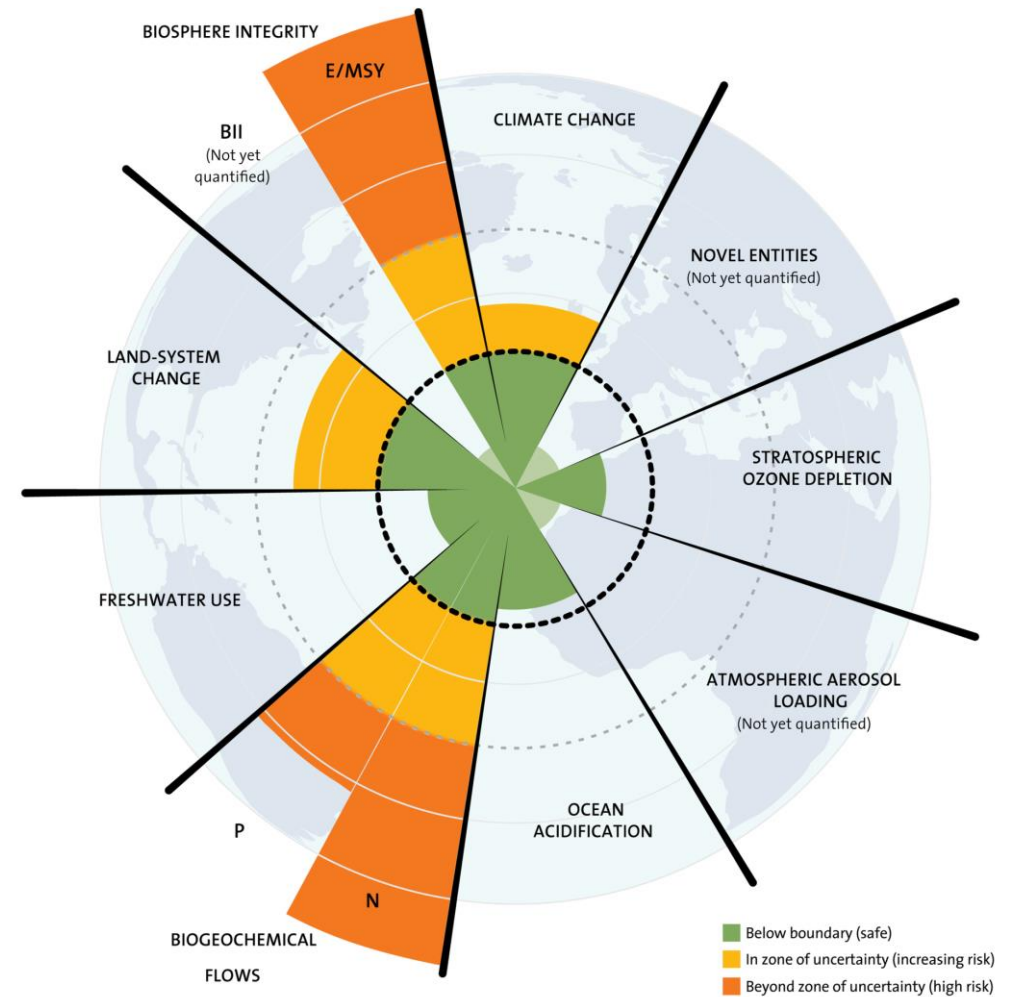
GUIDANCE
FOR RESPONSIBLE
BUSINESS CONDUCT

Varför?

Inte en enskild miljöfråga

- **Ett viktigt verktyg att nå:**
 - Agenda 2030 globala hållbarhetsmål
 - Miljökvalitetsmålen i Sverige
 - Offentlig sektors hållbarhetsmål

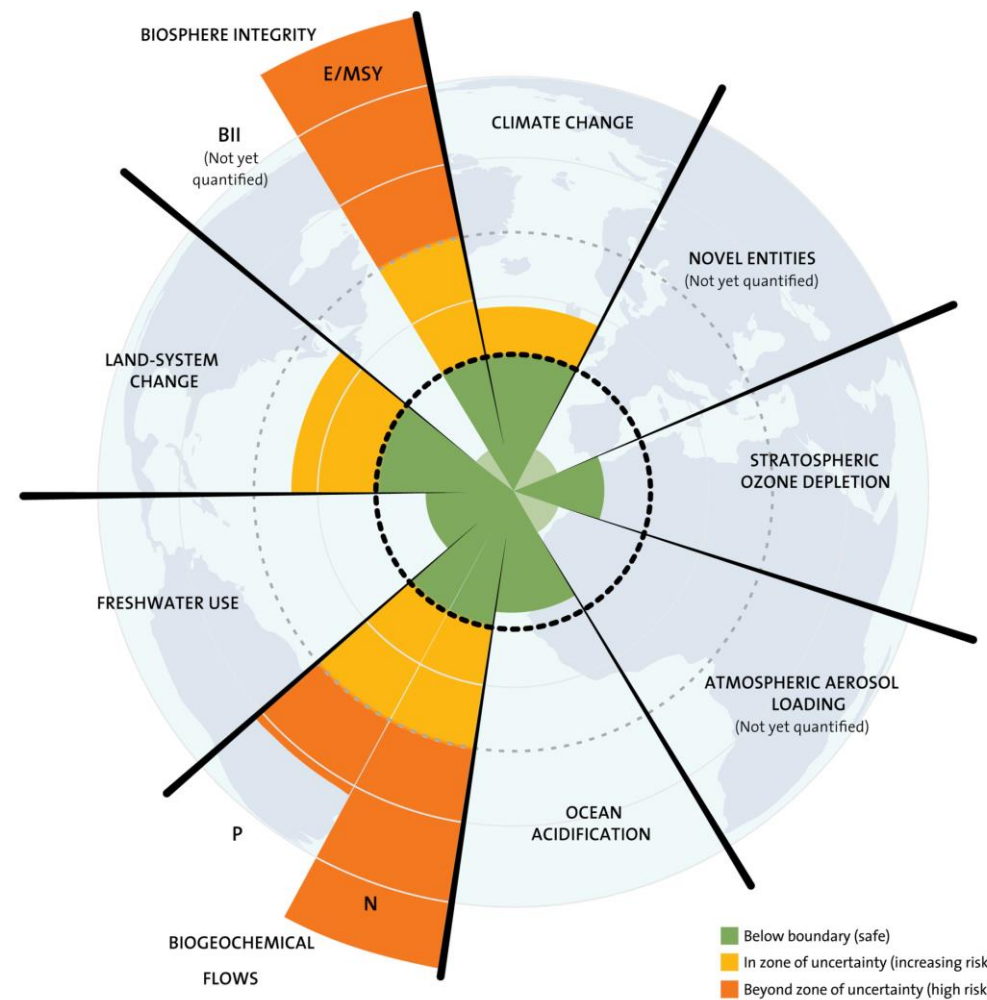
Varför?

Inte en enskild miljöfråga

"I grunden vill vi [regionerna] samma sak:

***förnybart,
återvinningsbart,
ingen/låg klimatpåverkan,
giftfria och cirkulära materialflöden.***

Ju bättre alla produkter är på den skalan desto bättre."

Varför?

21 Regionala miljö- och hållbarhetsprogram

Trender inom regionernas miljö- och hållbarhetsmål

- **Resurseffektiva och cirkulära verksamheter**
- **Låg klimatpåverkan/klimatneutrala verksamheter**
- **Giftfri miljö**
- **Främja biologisk mångfald och ekosystem**

Hållbar konsumtion
och produktion

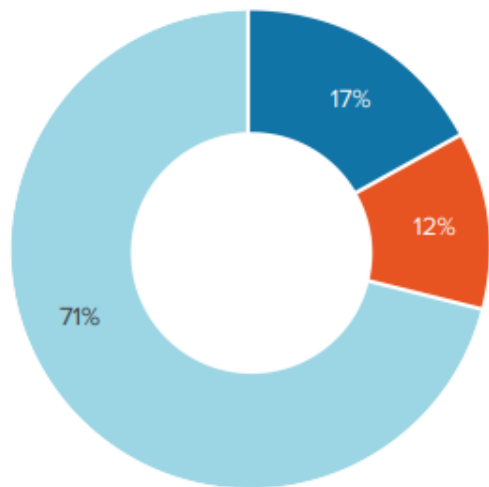
Varför?

4,5 % av globala utsläpp kommer från hälso- och sjukvårdssektorn

Ca 71% av dessa utsläpp sker i Scope 3
(huvudsakligen uppströms, från råvara till sluttillverkning, samt nedströms med avfallshantering)

Global footprint by GHGP categories

Figure 5 shows the global health care footprint split according to GHGP Scopes. Results were mapped to these categories as described in Figure 3.

■ Scope 1 ■ Scope 2 ■ Scope 3

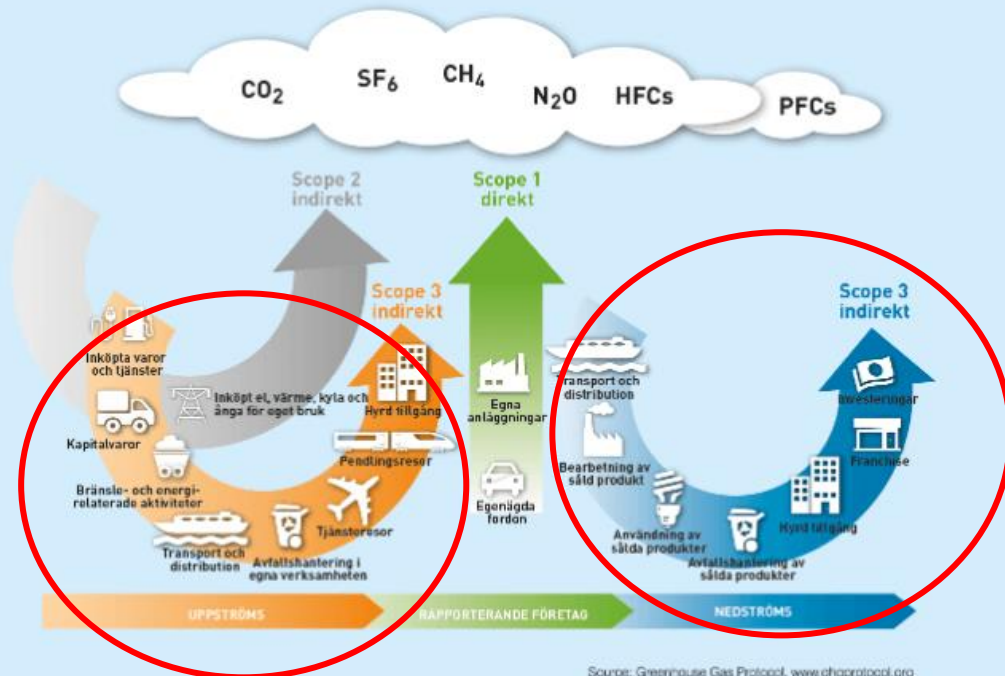
Figure 5: Global health care footprint split by GHGP Scopes

Klimat

Varför?

4,5 % av globala utsläpp kommer från hälso- och sjukvårdssektorn

Ca 71% av dessa utsläpp sker i Scope 3
(huvudsakligen uppströms, från råvara till sluttillverkning, samt nedströms med avfallshantering)

Klimat

Utdrag ur IPCC:s senaste rapport (28 feb 2022)

Klimat i förändring 2022 : Effekter, anpassning och sårbarhet

Komplexa risker, sammansatta risker, och kaskadrisker

SPM.B.5 Klimatförändringens konsekvenser och relaterade risker blir alltmer komplexa och svårhanterliga. Många klimatfaror kommer att inträffa samtidig, och flera klimatrelaterade och icke-klimatrelaterade risker kommer att växelverka, vilket resulterar i sammansatta övergripande risker och kaskadrisker med dominoeffekter tvärs över sektorer och regioner. Vissa responser på klimatförändringen leder till ytterligare konsekvenser och nya risker. *(högst troligt)*

Varför?

Kemisk förorening har potential att orsaka allvarliga hälsoproblem för människor- och ekosystem i olika skalor, men också potential att förändra livsviktiga jordsystemprocesser som mänskligt liv är beroende av.

- Environmental Science & Technology 2022 56 (3), 1510-1521

OCTOBER 11, 2021

Are chemicals pushing us towards extinction?

Gitfri miljö

Varför?

Kemisk förorening har potential att orsaka allvarliga hälsoproblem för människor- och ekosystem i olika skalor, men också potential att förändra livsviktiga jordsystemprocesser som mänskligt liv är beroende av.

- Environmental Science & Technology 2022 56 (3), 1510-1521

mäns spermieantal har mer än halverats under de senaste 40 åren och kommer, enligt forskare, sannolikt att fortsätta att sjunka i framtiden.

/

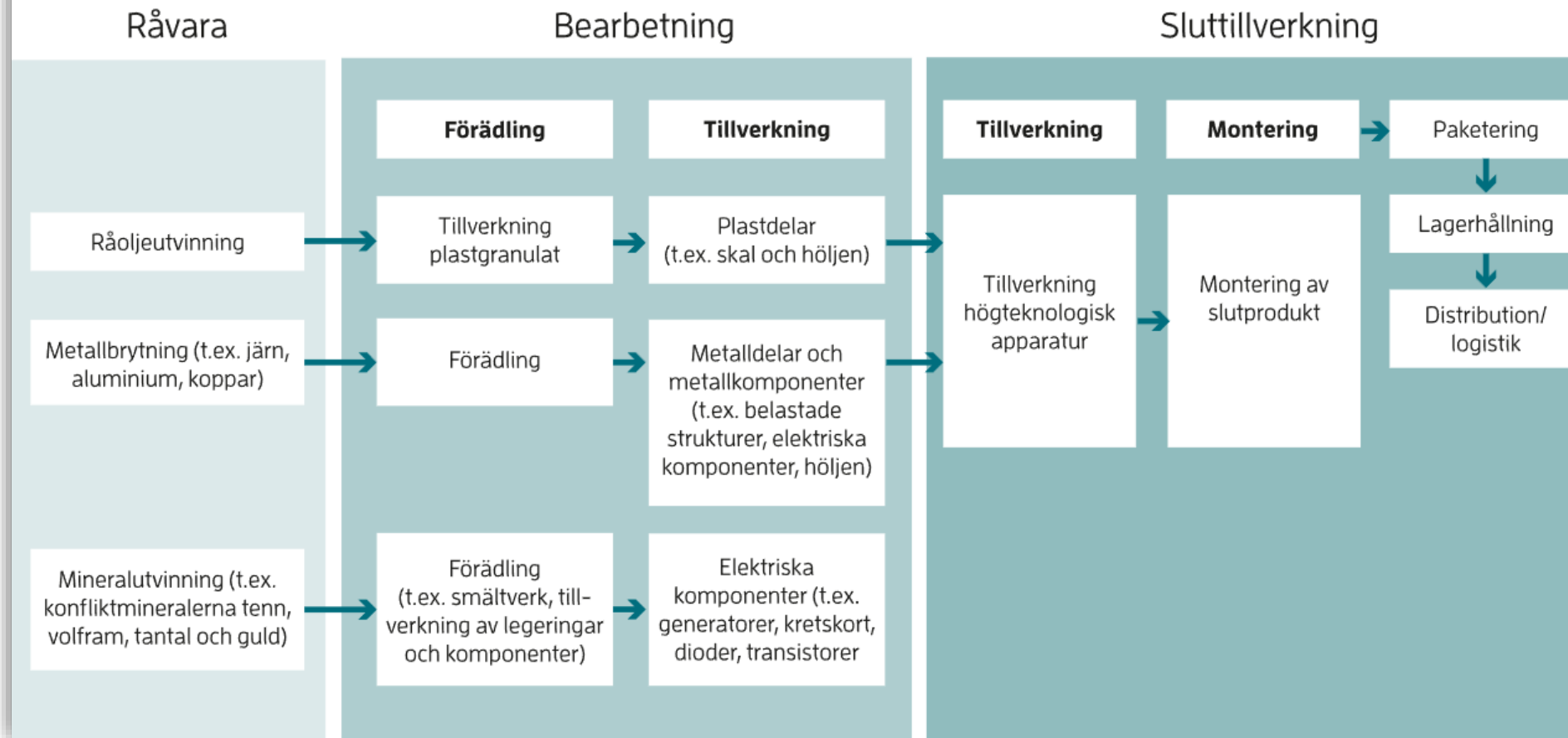
"Fertilitet är grundläggande för hälsan och överlevnaden för världens arter - inklusive människor"

- Chemsec

Gitfri miljö

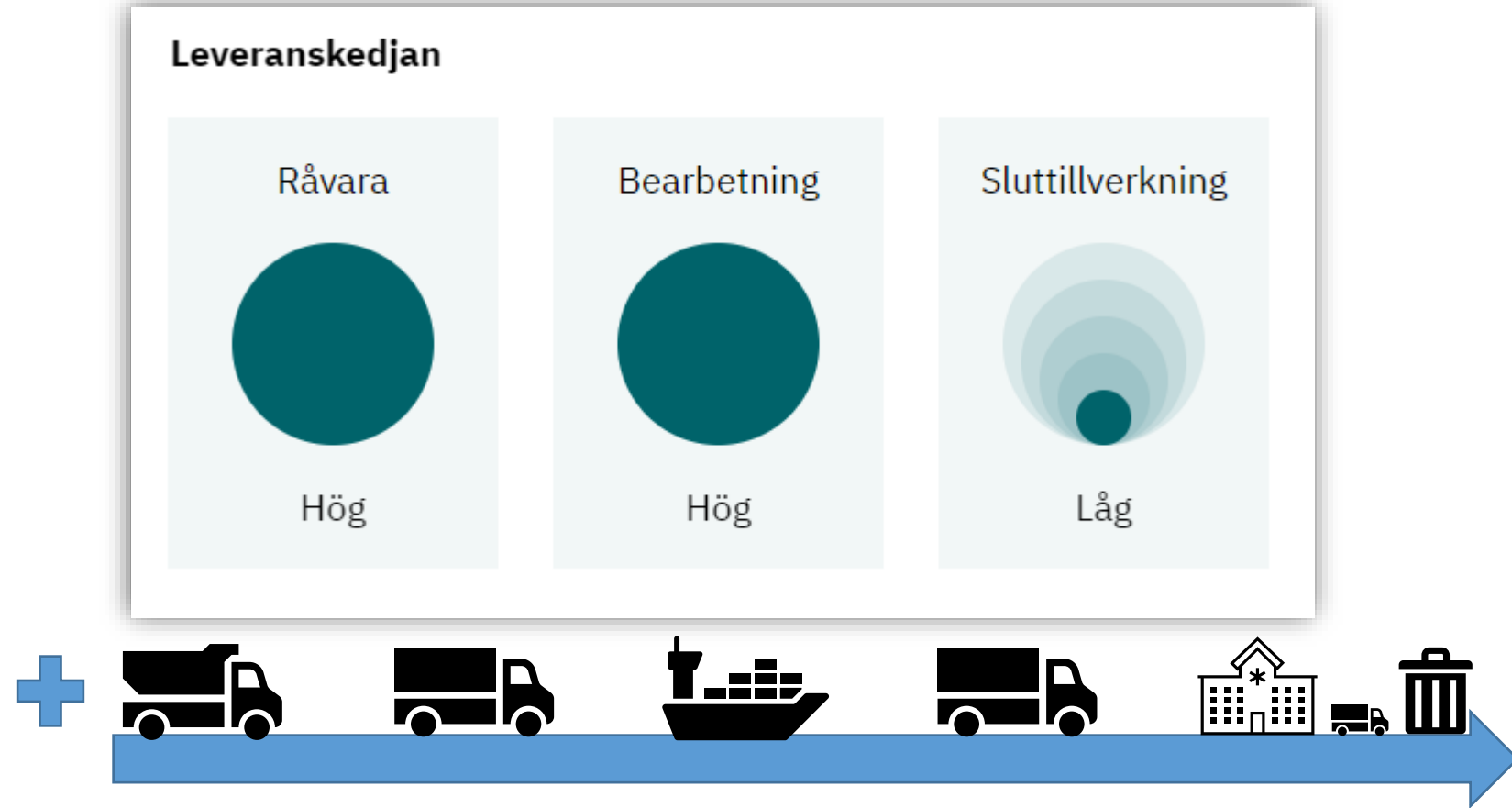
Skjukvård & omsorg: medicintekniska produkter

Miljörisker medicinteknisk utrustning

- Miljöpåverkan inom flera områden
 - Klimatpåverkan
 - Biologisk mångfald och avskogning
 - Luftföroreningar
 - Vattenanvändning och tillgänglighet
 - Mark- och grundvattenföroreningar

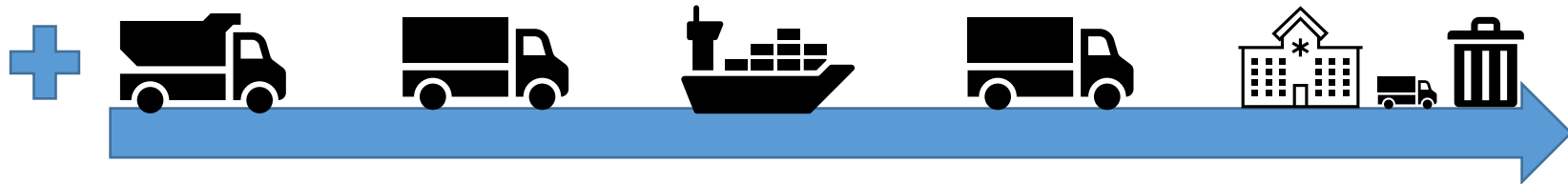
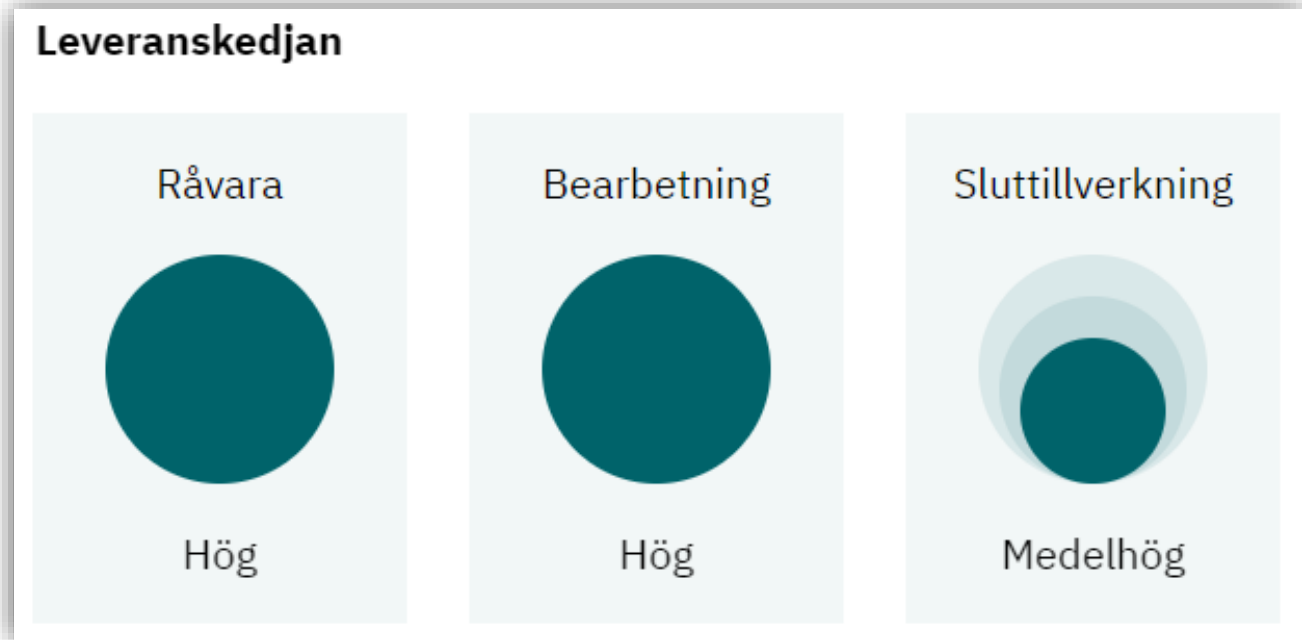
*UHM:s riskanalys (**medicinteknisk utrustning**) av miljöskydd*

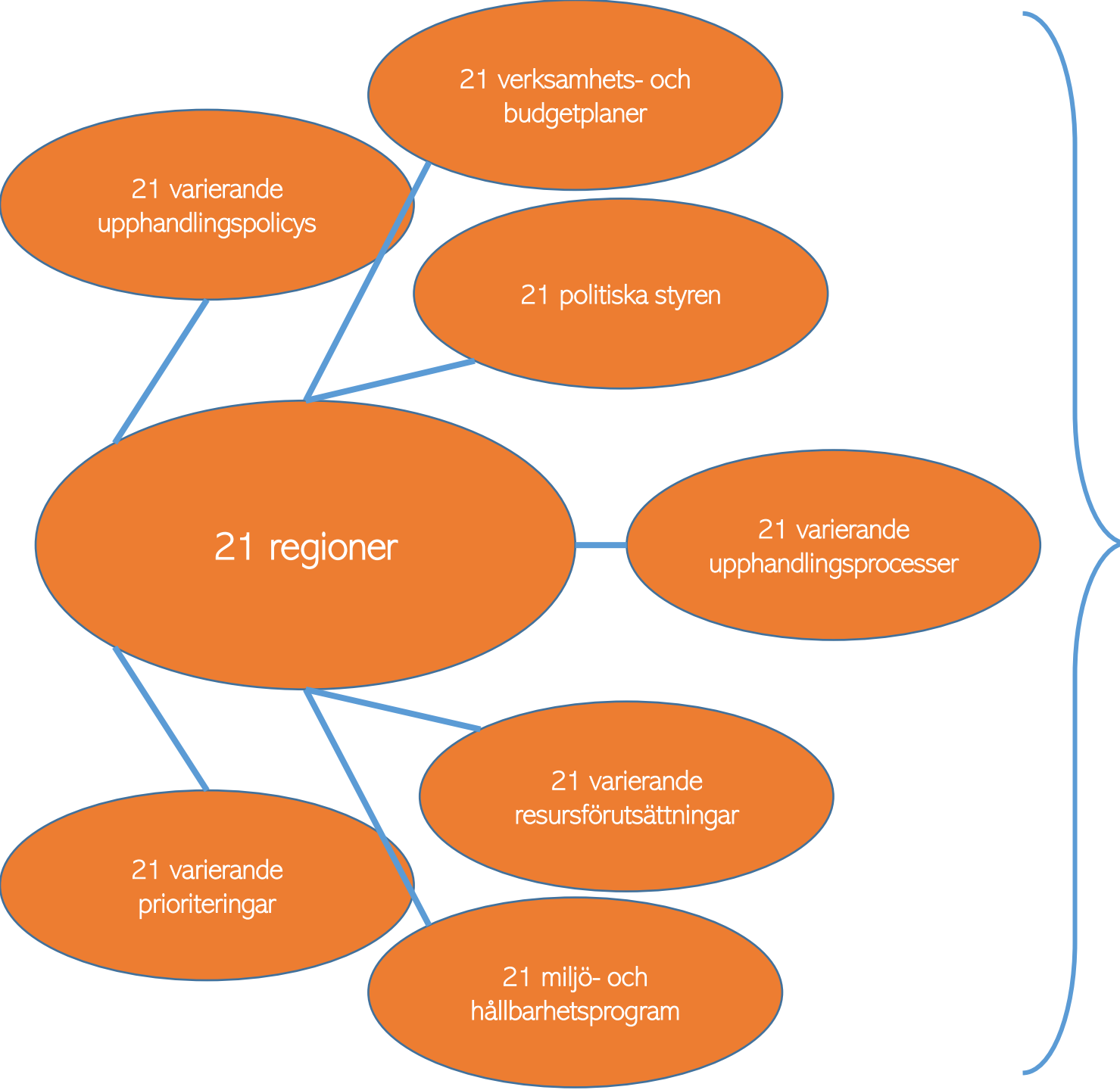

Miljörisker medicintekniska förbrukningsartiklar

- Miljöpåverkan inom flera områden
 - Klimatpåverkan
 - Biologisk mångfald och avskogning
 - Luftföroreningar
 - Vattenanvändning och tillgänglighet
 - Mark- och grundvattenföroreningar

UHM:s riskanalys (medicintekniska förbrukningsartiklar) av miljöskydd

2. Mot nationell harmonisering kring klimat, kemikalier och cirkulär ekonomi

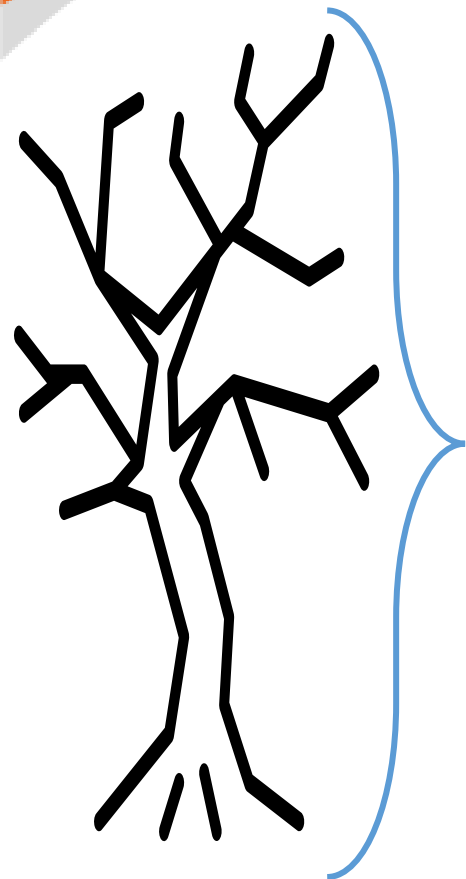
Behovet och utmaningen:

Behov - Nationell harmonisering av miljökrav (gemensam grundnivå och vägledning)

Utmaning - synkning och samordning av miljökrav inom valda riskområden

(styrkan) – gemensam köpkraft och tydligare marknadssignaler mot gemensam leverantörsbas

LfU:s Kategoriträd

Risikanalyser

- Mänskliga rättigheter
- Miljö
- Antikorrupcion

Riskområdesindelning

Område A:

Norrboten, Västerbotten,
Jämtland-Härjedalen, Västernorrland

Vårdrelaterad utrustning och förbrukning
Kirurgiska instrument, vårdrelaterad
papper & plast och medicinsk
grundutrustning

Område B:

Uppsala, Sörmland, Dalarna,
Gävleborg

Facility Management/Vårdrelaterad
utrustning och förbrukningsvaror
Livsmedel & tillhörande tjänster,
lokalvård och nutrition

Område C:

Stockholm

IT & Kommunikation/Medicinteknisk
utrustning och relaterad förbrukning,
IT bild & funktion

Område D:

Gotland, Varuförsörjningen, Värmland,
Västmanland och Örebro

Vårdrelaterad utrustning och
förbrukningsvaror
Särvård, kompression och
tandvårdsutrustning.

Område E:

Västra Götaland

Läkemedel och tillhörande tjänster
Läkemedel

Område F:

Jönköping, Kalmar, Östergötland

Vårdrelaterad utrustning och
förbrukningsvaror
Generella förbrukningsvaror
och inkontinens & stomi

Område G:

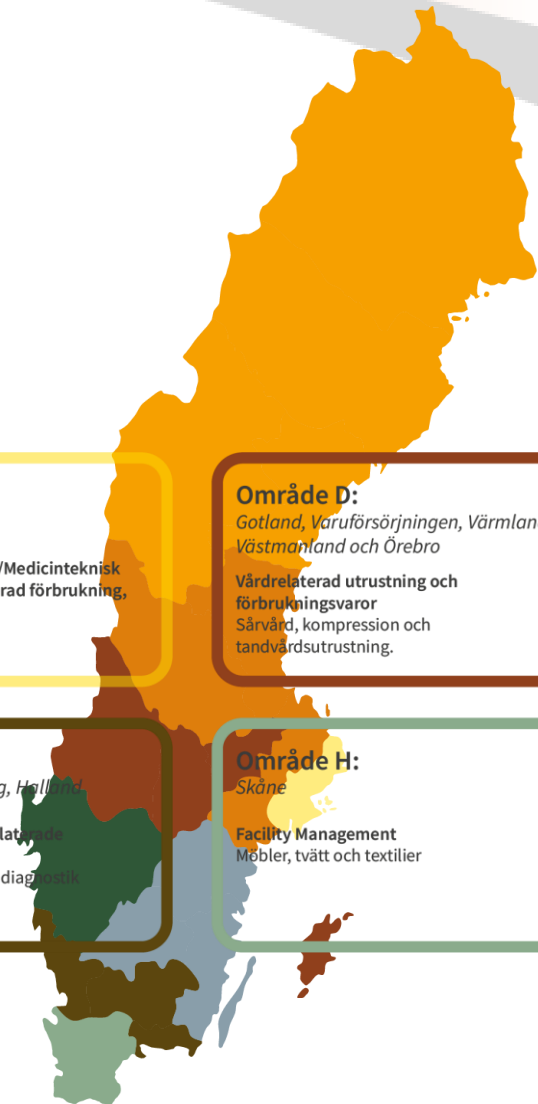
Blekinge, Kronoberg, Halland

Medicinteknik och relaterade
förbrukningsvaror
Anestesi, operation & diagnostik

Område H:

Skåne

Facility Management
Möbler, tvätt och textilier

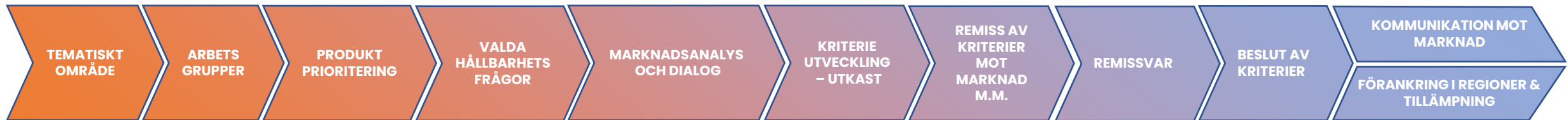
Vad behövs för att gå mot harmoniserade miljökrav?

1. Process för prioritering av produktgrupper och produkter där miljökrav ska utvecklas
2. Process för kriterie- och kravutveckling, bas, avancerad och spjutspets
3. Produkt: Kravhandbok (mall) med miljökrav och vägledning för tillämpning
4. Process för uppföljning av miljökrav i nationell samverkan
5. Process för förankring av utvecklade miljökrav och vägledning i samverkan
6. Process för uppföljning och utvärdering av regionens miljökrav och sammanlänkade krav

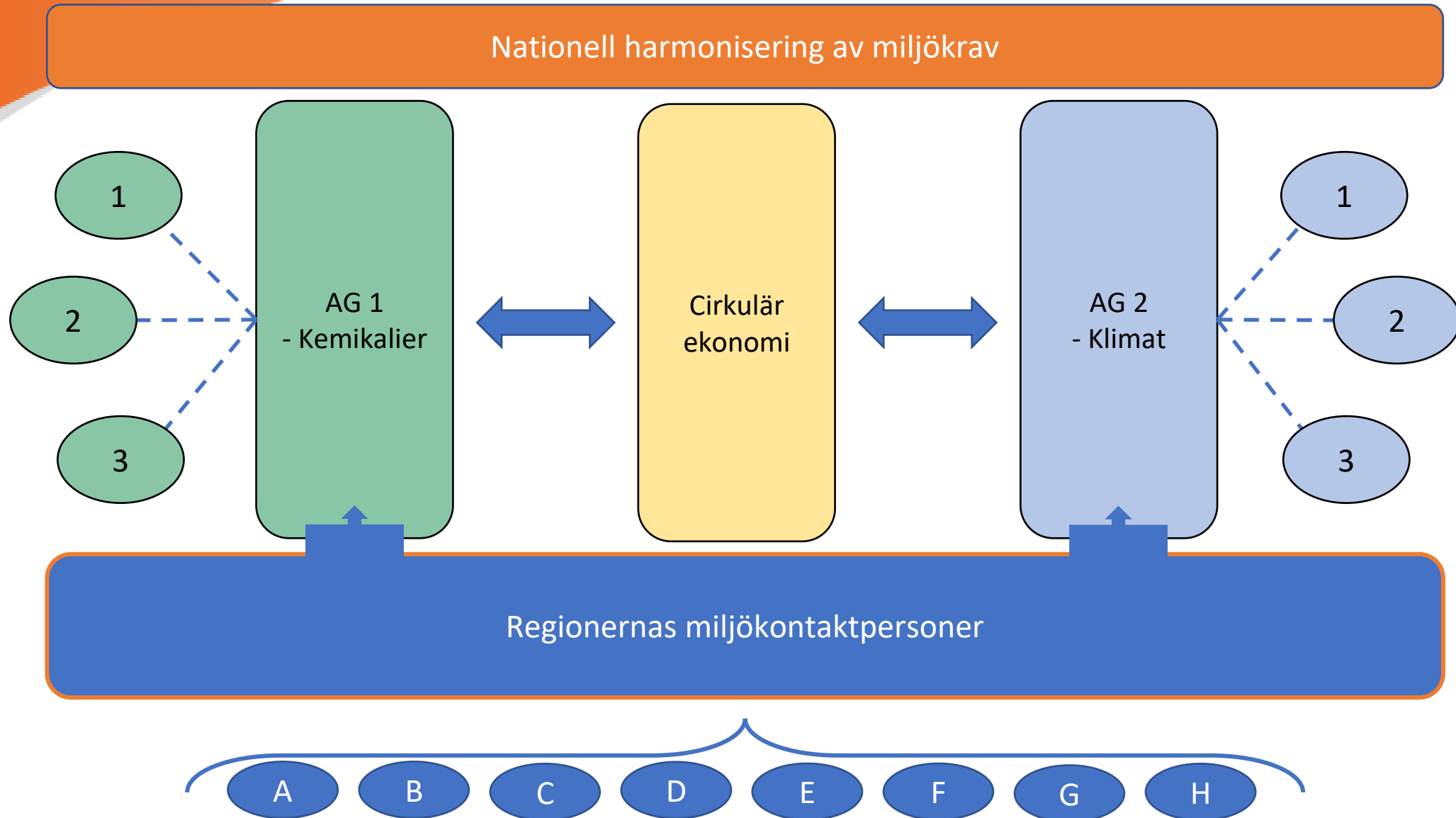
Komplement till UHM:s krav och kriterier → särskild fokus på hälso- och sjukvård för regionverksamhet

Utveckling och integrering av harmoniserade miljökrav

Processflöde för kriterieutveckling

Arbetsätt

Miljöprestanda

Vision 2030: Välfärd
– genom
världsledande
hållbar upphandling

Spjutspets

Gemensamt framtagna avancerade
kravnivåer (valfri). T.ex.:

- Mervärdeskriterium
- Särskilda kontraktsvillkor

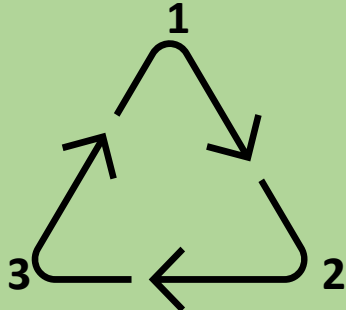
Avancerad

Framtagning av gemensamma grundläggande miljökrav:
"golvet" → regionernas minsta gemensamma nämnare

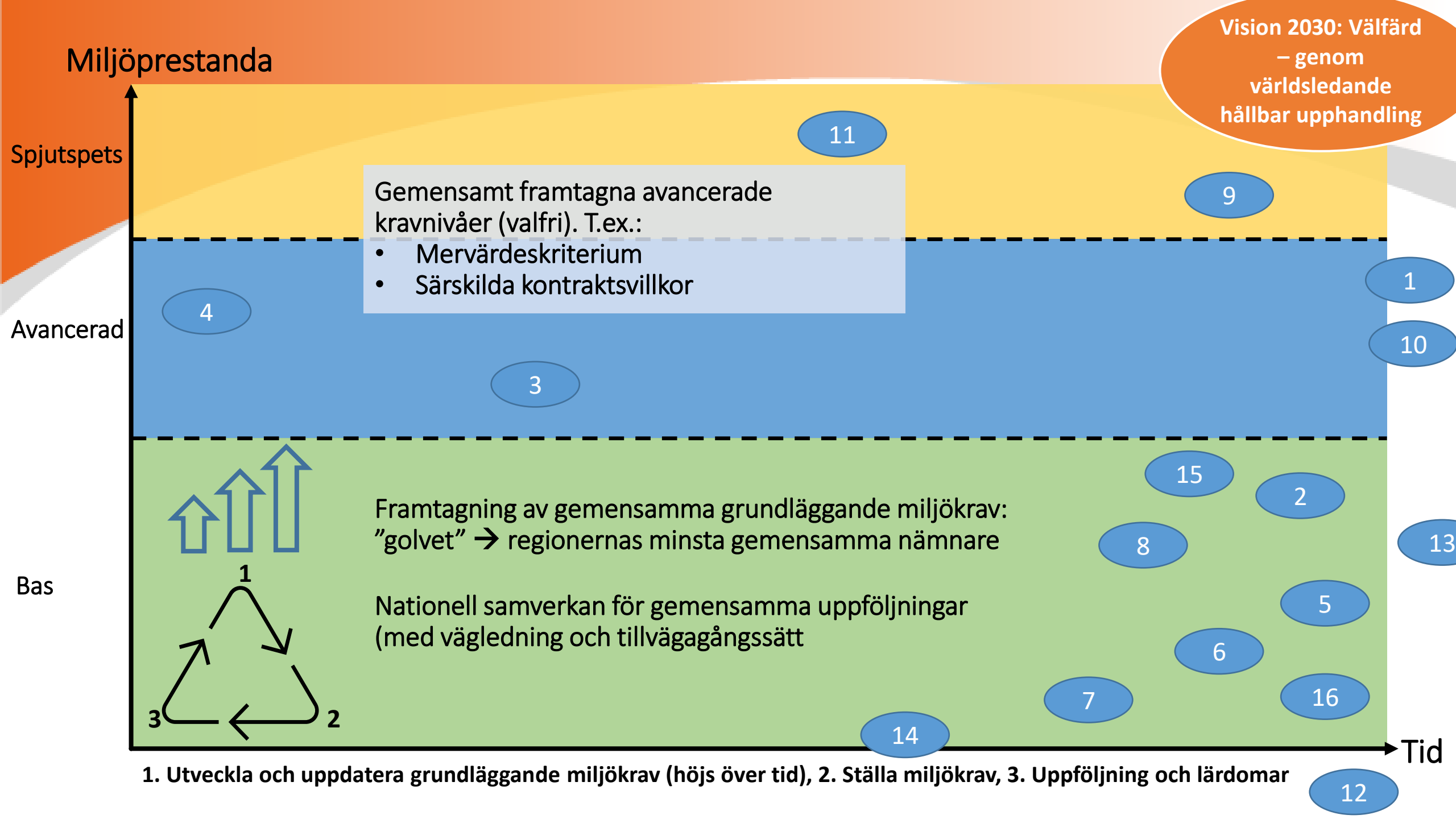
Nationell samverkan för gemensamma uppföljningar
(med vägledning och tillvägagångssätt

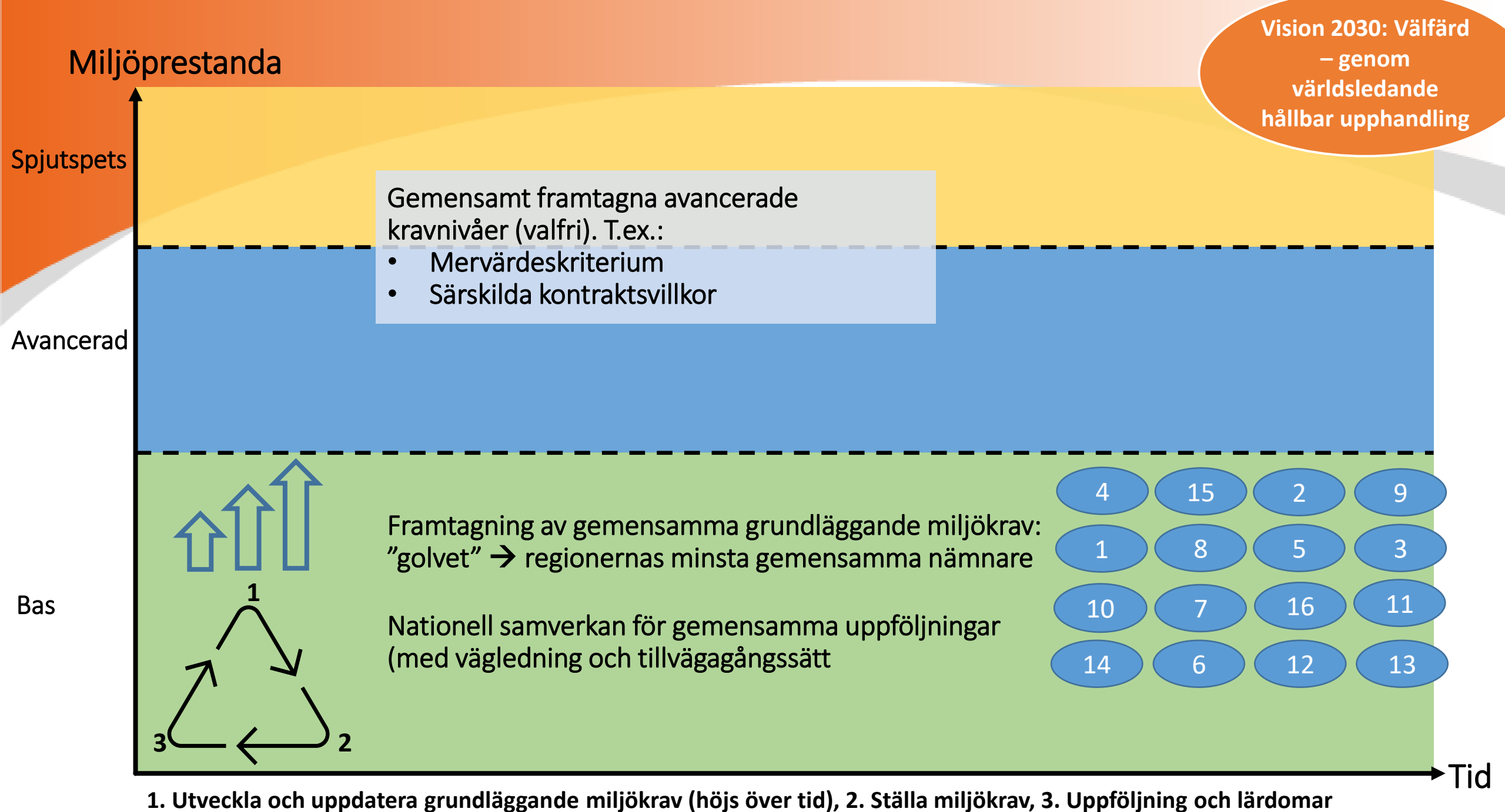
Bas

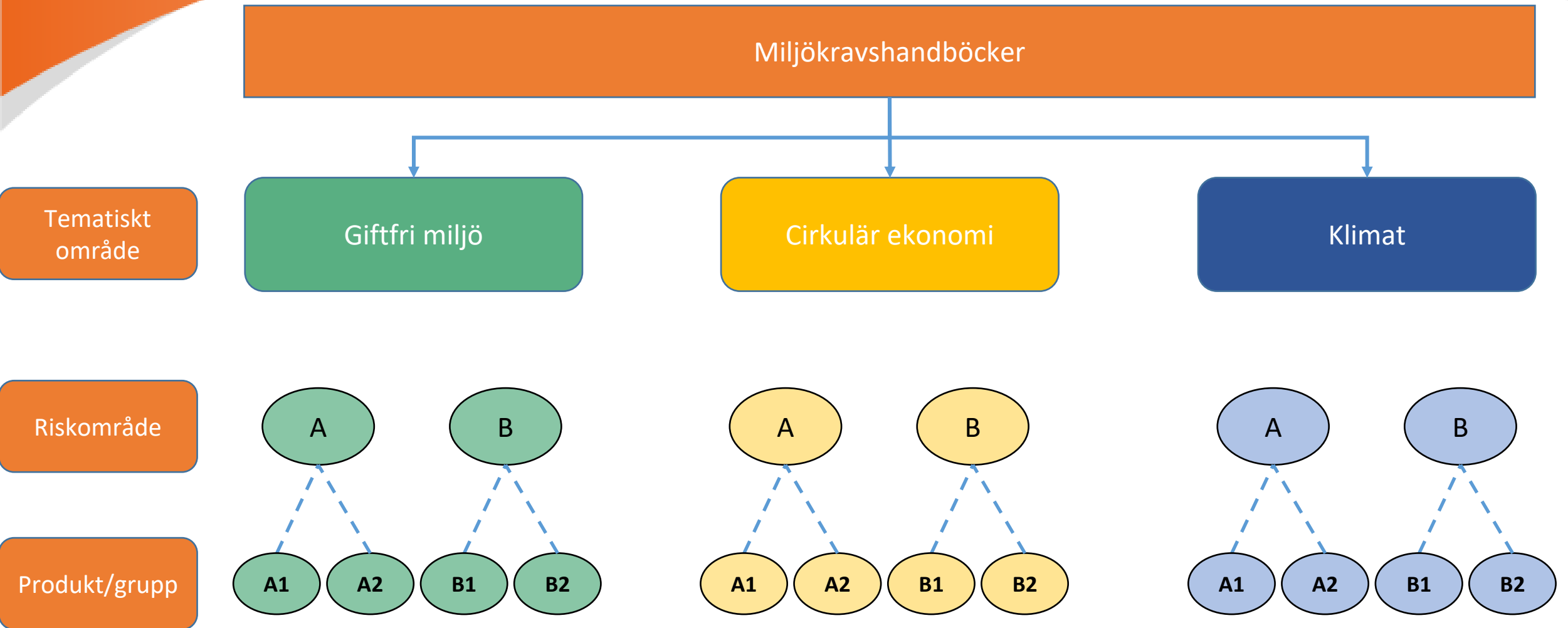
1. Utveckla och uppdatera grundläggande miljökrav (höjs över tid), 2. Ställa miljökrav, 3. Uppföljning och lärdomar

Tid

Kravportal

17

GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP

Målen i Agenda 2030 kräver partnerskap och engagemang för att säkerställa agendans genomförande.

TACK!

www.hallbarupphandling.se

Hållbar
UPPHANDLING

Ett samarbete mellan Sveriges regioner